

การบูรณาการหลักสัมมัปปธานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*

Integrating the Principles of Sammappadhana to Develop
the Prevention of Corruption in the Election of Members of
the House of Representatives

ชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์, เกษฎา ผาทอง และสมภพ รังจับทุก
Chaiwit Rittipichaiwat, Ketsada Phathong and Sompop Rangabthuk
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: cw_aue@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักสัมมัปปธานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2) บูรณาการหลักสัมมัปปธานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ 3) เสนอแนวทางการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 30 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 รูป/คน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า และนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสัมมัปปธานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า หลักของสัมมัปปธาน 4 ได้แก่ 1) ความพอใจ สำนวณระวัง เพื่อไม่ให้บาปเกิดขึ้นภายในจิต 2) ปธาน เพียรพยายามที่จะละบาป ละอกุศล 3) ภาวนา ปธาน เพียรพยายามที่จะกระทำให้กุศลเกิดให้ปลุกฝัง ความพอใจในการที่จะเสริมสร้างกุศลคุณงามความดีให้บังเกิดขึ้น และ 4) อนุรักษนา ปธาน การพยายาม รักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมไป

*ได้รับบทความ: 4 กรกฎาคม 2567; แก้ไขบทความ: 23 กันยายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 29 กันยายน 2567
Received: July 4, 2024; Revised: September 23, 2024; Accepted: September 29, 2024

2. การบูรณาการหลักสัมปัชานเพื่อการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการด้านปหานปชาน จะมีสติควบคุมยับยั้งความประพฤติเกี่ยวกับการประพฤติผิดเห็นโทษ

3. แนวทางการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า 1) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านสังวรปชาน เพื่อยระวังยับยั้งบาปที่เกิดจากการทุจริตที่ยังไม่เกิดไม่ให้เกิดขึ้น 2) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านปหานปชาน จะมีสติควบคุมยับยั้งความประพฤติ 3) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านภวานาปชานนั้น เป็นการพัฒนาสมาธิโดยตรง 4) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านอนุรักษนาปชาน เมื่อเข้าใจเรื่องของความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นนั้นด้วยปัญญา

คำสำคัญ: หลักสัมปัชาน; การทุจริตการเลือกตั้ง; การพัฒนาการป้องกันการทุจริต; สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the principles of Sammapadhana To develop the prevention of corruption in the election of members of the House of Representatives. 2) To integrate the principles of democracy. To prevent corruption in elections for members of the House of Representatives and 3) to present guidelines for preventing corruption in elections for members of the House of Representatives. it is qualitative research using document study and related research. In-depth interview from 30 key informants and focus group discussions by 12 qualified experts. Use content analysis techniques to add content and check the accuracy and completeness of the data using triangulation techniques. The present it descriptively.

The results revealed that:

1. The principles of Sammappadhāna for developing the prevention of electoral corruption among Members of Parliament consist of four key aspects: (1) The principle of satisfaction, which involves mindfulness and vigilance to prevent unwholesome thoughts from arising within the mind; (2) Pahānapadhāna, which focuses on the effort to eliminate unwholesome deeds and thoughts; (3) Bhāvanāpadhāna, which emphasizes the effort to cultivate and instill wholesome deeds, encouraging the development of positive qualities and good actions; and (4) Anurakkhanāpadhāna, which involves striving to maintain the wholesome qualities that have already arisen, ensuring they do not deteriorate.

2. The integration of the Sammappadhāna principles for preventing electoral corruption among Members of Parliament reveals that the development of anti-corruption measures, particularly in relation to “Pahānapadhāna”, involves mindfulness in restraining and controlling behaviors associated with misconduct, as well as recognizing the harm that such actions can cause.

3. The strategies for preventing electoral corruption among Members of Parliament are as follows: (1) The development of anti-corruption measures through “Samvara-padhāna” involves diligent effort to prevent corruption-related misconduct from arising in the first place; (2) The development of anti-corruption measures through “Pahānapadhāna” focuses on mindfulness to restrain and control unethical behavior; (3) The development of anti-corruption measures through “Bhāvanāpadhāna” is directly related to the cultivation of concentration; and (4) The development of anti-corruption measures through “Anurakkhanāpadhāna” involves understanding the potential suffering that may arise, guided by wisdom.

Keywords: Sammappadhāna principles; election corruption; Development of corruption prevention; Member of the House of Representatives

1. บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 (สุรชาติ บำรุงสุข, 2558, หน้า 1-6) ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หากพิจารณาถึงพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยาม (ชั่วคราว) พุทธศักราช 2475 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภท คือ ประเภทหนึ่ง มาจากการเลือกตั้ง และประเภทที่สอง มาจากการแต่งตั้ง ต่อมาพัฒนาเป็นการเลือก

ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่หนึ่งมาจากตัวแทนในระดับจังหวัด โดยวิธีการเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่หนึ่งและเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 ขณะนั้นแบ่งการปกครองภูมิภาค 70 จังหวัด สามารถเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่หนึ่ง จำนวน 78 คน และรวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่สอง ที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนั้น เป็นการเลือกตั้งโดยทางอ้อม โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้กรมการอำเภอดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนตำบลขึ้นทั่วประเทศ

จากนั้น ผู้แทนตำบลไปเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกชั้นหนึ่ง จะเห็นได้ว่า กระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งแรกของประเทศไทยใช้ระบบเลือกตัวแทนราษฎรระดับตำบล แล้วตัวแทนราษฎรระดับตำบลไปใช้สิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระดับจังหวัด โดยใช้เกณฑ์ระดับจังหวัด เป็นเขตการเลือกตั้งและเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งโดยทางอ้อม กระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่หนึ่ง ไม่ได้ให้ประชาชนเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง ต่อมาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้พัฒนามาสู่การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน อันเป็นการยึดโยงประชาชน ตามเจตนารมณ์ของการเลือกตั้งตัวแทนของตนเองไปทำหน้าที่แทนตามรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับได้บัญญัติให้มีการใช้อำนาจไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญตามหลักนิติรัฐนิติธรรม และหลักการแบ่งแยกอำนาจได้แก่ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ โดยทั้งสามอำนาจอิสระและตรวจสอบถ่วงดุลซึ่งกันและกัน (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2563)

การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของประชาชนตามคัมภีร์ของระบบประชาธิปไตยที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองโดยการมีสิทธิเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนของตนในการทำหน้าที่บริหารและนิติบัญญัติแม้ว่าประเทศไทยจะมีวิวัฒนาการพัฒนาประชาธิปไตยมาระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตามก็ยังมีปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้ตนได้เข้าสู่ตำแหน่งทั้งในส่วนการเลือกตั้งระดับ

ชาติอันได้แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต่างๆ เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น

สำหรับองค์การจัดการเลือกตั้งในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระองค์กรหนึ่งตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (สุชาติ บำรุงสุข, 2558, หน้า 1-6) ปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งถือเป็นสิ่งที่ฝังงอลึกในสังคมไทยอันเป็นระบบสังคมอุปถัมภ์และยังมีความคาบเกี่ยวที่ว่าทุจริตการเลือกตั้งนั้นที่แท้จริงแล้วทัศนะอย่างไรที่ส่งผลให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรมเมื่อกฎหมายได้บัญญัติให้สิ่งที่กระทำนั้นเป็นความผิด การกระทำความผิดถือว่าเป็นการทุจริตการเลือกตั้งก็ย่อมเป็นกติกาและข้อบังคับของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะต้องปฏิบัติและเคารพต่อกติกาแต่สิ่งที่จะถือว่าเป็นการซื้อเสียงเลือกตั้งหรือไม่นั้นที่กำหนดไว้ในกฎหมายจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดและจะสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ยังเป็นประเด็นว่าจะอาศัยหลักสัมมัตตปธานในการนำมาบูรณาการเพื่อประยุกต์ และการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การนำหลักสัมมัตตปธานในพระไตรปิฎกมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2551, หน้า 121) ได้กล่าวถึง หลักสัมมปปธาน 4 หรือ ปธาน 4 (ความเพียรชอบ) ความเพียรใหญ่ ได้แก่ 1) สังวรปธาน คือ เพียรระงับยับยั้งบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดขึ้น 2) ปหานปธาน คือ เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว 3) ภาวนापธาน คือ เพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมี และ 4) ออนุรักษนาปธาน คือ เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นให้เจริญยิ่ง จะเป็นการควบคุมและจัดการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งโดยตรง

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจการศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสัมมปปธานเพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เป็นแนวทางบูรณาการเพื่อลดปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลดปัญหาการทุจริตการซื้อสิทธิ์ขายเสียงลดการทุจริตให้ลดลงได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักสัมมปปธานในการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. เพื่อบูรณาการหลักสัมมปปธานในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และวิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

แหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Sources) ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาหลักพุทธรธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา และอื่นๆ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา บทความ วารสาร เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอกสารทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เศรษฐกิจ สังคม การเมืองไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 รูป/คน การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย จำนวน 12 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยมีขั้นตอนและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ

สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) 3) กำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะที่กำหนดไว้แบบการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มีขั้นตอนและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะแบบมีโครงสร้าง 2) กำหนดลักษณะของแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) 3) กำหนดโครงสร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อใช้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) สร้างแบบสนทนากลุ่มเฉพาะตามลักษณะที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยคัดเลือกแบบเจาะจงในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 30 รูปหรือคน สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนั้น เมื่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญได้แล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มต้นการสัมภาษณ์จากการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายของการมาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ โดยในจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยวางโครงร่างไว้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านก็จะมีข้อมูลและมุมมองที่แตกต่างกันไป 2) เชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยวิธีสนทนากลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มนั้น จะใช้เวลาดำเนินการกลุ่มละประมาณ 3 ชั่วโมง โดยทำการนัดวัน

เวลา และสถานที่กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ และจัดส่งรายละเอียดที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะได้พิจารณาก่อนดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview: IDI) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล (Key Informants) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) รวมทั้งกรณีศึกษาเฉพาะในพื้นที่วิจัย (Case study) เพื่อเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มบทบาทของพระสงฆ์กับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) วิธีการบูรณาการ (Integrate) และควบคุมคุณภาพงานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สามเส้า (Triangulation Techniques)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักสัมปชานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้วิจัยได้ศึกษาค้นพบทั้งจากผลของการสัมภาษณ์เชิงลึก และทัศนของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ โดยสรุปผลการวิจัยตาม

วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. หลักสัมมปปธาน เพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า หลักของสัมมปปธาน 4 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ได้แก่ 4 อย่างคือ 1) ความพอใจในการที่จะสำรวมระวัง เพื่อไม่ให้บาปเกิดขึ้นภายในจิต 2) ปหานปธาน เพียรพยายามที่จะละบาป ละอกุศล ซึ่งมีอยู่แล้วภายในจิตใจ โดยอาศัยการพิจารณาเห็นโทษของบาป ของอกุศลที่มีอยู่ภายในจิตแห่งตนแล้ว ปลุกฝังความพอใจในอันที่จะละบาปอกุศลเหล่านั้นไปจากจิต และใช้ความพยายามปรารภความเพียรมีกระทำติดต่อกันสามารถละบาปอกุศลได้ 3) ภาวนาปธาน เพียรพยายามที่จะกระทำให้อกุศลเกิด ได้แก่ ความดีทั้งหลายที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น โดยไม่จำเป็นว่า กุศลความดีเหล่านั้นจะมากหรือน้อยก็ตาม ให้ปลุกฝังความพอใจในการที่จะเสริมสร้างกุศลคุณงานความดีให้บังเกิดขึ้น และ 4) อนุรักขนาปธาน การพยายามรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมไป

2. การพัฒนาการหลักสัมมปปธาน เพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า การพัฒนาการทุจริตการด้านปหานปธาน จะมีสติควบคุมยับยั้งความประพฤติดีกกับการประพฤติดีก โดยเห็นโทษจากการกระทำนั้น ไม่ปล่อยจิตใจให้มีความติดใจ หลงใหล หมกมุ่นไม่รู้เท่าทันเห็นโทษ ไม่มีปัญญาพาดวรอต ย่อมจะประสบความเสื่อมความพินาศแต่ถ้ามีสติยับยั้งเกี่ยวกับไม่ติดไม่หลงใหล ไม่หมกมุ่น รู้เท่าทันเห็นโทษ มีปัญญาพาดวรอตได้ เป็นเหมือนเนื้อป่าที่นอนทับบ่วงแต่ตัวไม่ติดบ่วง ย่อมจะไม่ประสบ

ความเสื่อม ความพินาศ ไม่ถูกพารณคือมารร้ายทำอะไรเอาตามปรารถนา

3. แนวทางการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า 1) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านสังวรปธาน เพียรระวังยับยั้งบาปที่ยังไม่เกิดไม่ให้เกิดขึ้น 2) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านปหานปธาน จะมีสติควบคุมยับยั้งความประพฤติดีกกับการประพฤติดีกในกาม 3) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านภาวนาปธาน นั้น เป็นการพัฒนาสมาธิโดยตรง และ 4) การพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้านอนุรักษนาปธาน เมื่อเข้าใจเรื่องของความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นนั้นด้วยปัญญา

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักสัมมปปธานเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำประเด็นเหล่านั้นมาเพื่ออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย เป็นการมุ่งศึกษาหลักสัมมปปธาน 4 เพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกทั้งเป็นการพัฒนารอบแนวคิดเชิงทฤษฎี เป็นการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ในสังคม ซึ่งพฤติกรรมของมนุษย์เป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างมาก ผันแปรไปตามตัวแปร (ภาษา ผาทอง และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2561, หน้า 195-

207) โดยหลักการทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “สัมมปปธาน” ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการการวิจัย และพัฒนากระบวนการวิจัยหลายรูปแบบ เริ่มต้นจากการศึกษาวิจัยเชิงเอกสารเกี่ยวกับศึกษาหลัก สัมมปปธานเพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยศึกษา จากเอกสาร หนังสือ ตำราบทความทางวิชาการ งานวิจัย สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากนั้น ทำการสร้างข้อสรุปเชิงทฤษฎีด้วยเทคนิคการคิด เชิงเหตุผล (Kenaphoom, Sanya, 2014B, pp. 1-19) เพื่อให้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีตกผลึกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้องความลงตัวของเนื้อหา และทำการตรวจสอบกรอบแนวคิดให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัย เป็นการมุ่งศึกษาเพื่อการพัฒนาการหลักสัมมปปธาน เพื่อป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร บริบทเกี่ยวกับศึกษาเพื่อการพัฒนา การหลักสัมมปปธาน เพื่อป้องกันการทุจริตการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตาม นอกจากเรื่องของรายได้มาซึ่งตำแหน่งทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วนั้น รูปแบบ ของการเมืองการปกครองไทย มีรูปแบบการ ปกครองที่เป็นประชาธิปไตย โดยอาศัยหลักพื้นฐาน แนวคิดพื้นฐาน บทกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย เมื่อนักการเมืองต้องการชนะ การเลือกตั้งย่อมทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองได้มา ซึ่งคะแนนเสียง ดังนั้นการเลือกตั้งโดยใช้สิทธิ ผ่านผู้แทน จึงอาจทำให้ประชาชนเลือกคนที่ตนเอง

คิดว่าจะได้รับประโยชน์จากบุคคลนั้น ดังนั้นการ ซื้อเสียงจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชน เลือก แต่เมื่อใช้เงินลงทุนไปแล้วนักการเมืองก็ย่อม จะมาถอนทุนคืน จากการทุจริตการเลือกตั้งและไป ทุจริตในการใช้งบประมาณต่างๆที่มีโอกาส เช่น เดียวกัน ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2543) การนำหลัก สัมมปปธานมาใช้ในการพัฒนาการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้งนั้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการทำ แผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้ เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายจากที่กล่าว มาแล้วผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเอาหลักสัมมปปธาน มาใช้ในการเพื่อการพัฒนาการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยคาดหวัง ว่าจะทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลด ปัญหาการทุจริตการซื้อสิทธิขายเสียงลดการทุจริต ลงให้ได้โดยได้หยิบเอาหลักสัมมปปธาน อันเป็น หลักธรรมเฉพาะที่เหมาะสมกับการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้ง เพื่อการพัฒนาการเข้าด้วยกันอัน จะส่งผลให้การเลือกตั้งดี การเมืองดี นักการเมืองดี ทำให้สังคมและประเทศชาติอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประเทศไทยมี การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และนับตั้งแต่มีการ เปลี่ยนแปลงการปกครองและใช้การเมืองแบบ ประชาธิปไตยมาตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2575 เป็นเวลา 88 ปี มีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 20 ฉบับ โดยมีการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองมาแล้ว 13 ครั้ง ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เมื่อมีการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ของ

ประเทศไทย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เน้นการขนานนามว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ได้มีการบัญญัติให้มืองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลเพื่อความเป็นอิสระรวมทั้งมีการจัดตั้งให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งระดับชาติอันได้แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยแยกออกจากการกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น และหลังจากนั้นประเทศไทยก็ได้มีรัฐธรรมนูญเพิ่มอีก 4 ฉบับ ปัจจุบันมีรัฐธรรมนูญ 2560 เป็นฉบับที่ 20

การนำเอาระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาจากประเทศอังกฤษ มาปรับใช้เพราะเห็นว่าการเมืองแบบประชาธิปไตยแบบประเทศอังกฤษ อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน โดยประชาชนทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ มีความเสมอภาค และหน้าที่ของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะได้รับอำนาจเป็นรัฐบาล ต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนให้เป็นตัวแทน คือ การมาจากการเลือกตั้งของประชาชน อันเป็นการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่ คือเสียงของประชาชน และจะต้องคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย ดังกล่าวที่ว่าประชาธิปไตยเป็นของ ประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของประชาชนตามคัมภีร์ของระบบประชาธิปไตยที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองโดยการมีสิทธิเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนของตนในการทำ

หน้าที่บริหารและนิติบัญญัติแม้ว่าประเทศไทยจะมีวิวัฒนาการพัฒนาประชาธิปไตยมาระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตามยังมีปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้ตนได้เข้าสู่ตำแหน่งทั้งในส่วนการเลือกตั้งระดับชาติอันได้แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต่างๆ เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น

ปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งถือเป็นสิ่งที่ฝังลึกในสังคมไทยอันเป็นระบบสังคมอุปถัมภ์ และยังมีความคาบเกี่ยวที่ว่าทุจริตการเลือกตั้งนั้นที่แท้จริงแล้วทัศนะอย่างไรที่ส่งผลให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรมเมื่อกฎหมายได้บัญญัติให้สิ่งที่กระทำนั้นเป็นความผิดการกระทำความผิดถือเป็นการทุจริตการเลือกตั้งก็ย่อมเป็นปกติกาและข้อบังคับของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะต้องปฏิบัติและเคารพต่อกติกาแต่สิ่งที่จะถือว่าเป็นการซื้อเสียงเลือกตั้งหรือไม่ในที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายจะถือว่าการกระทำความผิดได้หรือไม่ยังประเด็นว่าจะอาศัยหลักธรรมในการนำมาบูรณาการเพื่อประยุกต์ และการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงการทุจริตอาจจะไม่ได้เกิดขึ้นเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่อาจเป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของหน่วยงานหรือองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับคำจำกัดความของ Ashforth & Anand (2003, pp. 1-52) ที่ระบุว่า การคอร์รัปชั่น คือ “การใช้อำนาจในทางที่ผิดเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนของ

หน่วยงาน และขององค์การ โดยการใช้อำนาจที่ผิดนั้น เป็นการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม” ดังนั้น จะเห็นได้ว่าคำจำกัดความนี้มีการระบุด้วยว่าเป็นการละเมิดต่อจรรยาบรรณหรือบรรทัดฐานอันดีของสังคมซึ่งสามารถนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์การคอร์รัปชันได้หลากหลายรูปแบบ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนามนุษย์ตามหลักสัมมปปธาน 4 ในพระพุทธศาสนา เถรวาท งานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างดียิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติสมณะวิปัสสนา หรือแม้แต่การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน เช่น ในสถาบันต่างๆ อาทิ สถาบันครอบครัวโรงเรียนหรือแม้แต่การประกอบสัมมาอาชีวะต่าง 1 สามารถที่จะนำความรู้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ไม่จำกัดกาล เมื่อกล่าวถึงสัมมปปธาน 4 เป็นการปรารภถึงความเพียรนั่นเอง และความเพียรนี้ เป็นคุณธรรมอยู่ภายในจิตใจของบุคคลก็จริง แต่กระนั้นก็ตามความเพียรนี้จะทำหน้าที่ของมันได้ และจะเจริญงอกงามขึ้นได้ ย่อมต้องอาศัยความสัมพันธ์จากโลกภายนอก กล่าวคือ การวางท่าที ตอบสนอง และจัดการกับอารมณ์ต่างๆ ที่รับรู้เข้ามาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย บ้าง การแผ่ขยายความเพียรนั้นจากภายในจิตใจออกไปเป็นการกระทำ ความประพฤติ การดำเนินชีวิต และการประกอบกิจการต่างๆ บ้าง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อ หรือไม่เอื้อ มีอิทธิพลต่อการประกอบความเพียรและความเจริญงอกงาม

ของคุณธรรมภายใน ทั้งในทางเกื้อกูล และในทางขัดขวางบั่นทอนบ้างเฉพาะอย่างยิ่ง ความเพียรพยายามในการประพฤติปฏิบัติธรรม ชนิดที่ขยายออกเป็นการกระทำภายนอกและซึ่งกระทำกันอย่างเป็นงานเป็นการ ที่เรียกว่า "ปธาน" นั้นต้องเกี่ยวข้องและอิงอาศัยปัจจัยแวดล้อมภายนอกเป็นอันมาก ทั้งปัจจัยแวดล้อมทางร่างกาย ทางธรรมชาติ เมื่อกล่าวถึงบทบาทความสำคัญของปัจจัยแวดล้อมภายนอกเหล่านั้น มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีงามและการเข้าถึงจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง

2.2 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่จะสมัครรับเลือกตั้งจะต้องผ่านการศึกษาอบรมหลักสูตรสัมมปปธาน 4 ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยกำหนดไว้ในระเบียบ กกต. ว่าจะต้องผ่านการรับทราบและรับรู้หลักธรรมด้านการทุจริตก่อนที่จะยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง

2.3 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ระดับควบคุมสั่งการจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต เทียงธรรม และชอบด้วยกฎหมาย ส่งเสริมให้เข้าในบทบาทของตนเองโดยสุจริต

2.4 ประชาชน ในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการโดยร่วมมือกันนานนโยบายการ

พัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งไปสู่ปฏิบัติ

3. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องนำบทเรียนต่างๆ จากการผิดพลาด ถอดบทเรียนเพื่อนำไปกำหนดนโยบายในการ ส่งเสริมและสนับสนุนการการพัฒนาการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้ง

3.2 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องตระหนัก ถึงหน้าที่ของตนเองที่จะสมัครรับเลือกตั้งจะต้อง ผ่านการศึกษาอบรมหลักสูตรสัมมนา 4 ก่อน ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยกำหนดไว้ในระเบียบ กกต.ว่าจะต้องผ่านการรับทราบและรับรู้หลักธรรม ด้านการทุจริตก่อนที่จะยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง

3.3 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องเข้าใจบทบาทตนเอง และปฏิบัติหน้าที่อย่าง ซื่อสัตย์สุจริต ให้ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ระดับควบคุม สิ่งการจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต เทียงธรรม และชอบด้วยกฎหมาย ส่งเสริมให้เข้า ในบทบาทของตนเองโดยสุจริต

4. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการบูรณาการหลัก สัมมนาเพื่อพัฒนาการป้องกันการทุจริตการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ การศึกษา หลักสัมมนา เพื่อการพัฒนาการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อบูรณาการหลักสัมมนา เพื่อการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสร้างแนวทางการป้องกันการทุจริตการเลือก ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

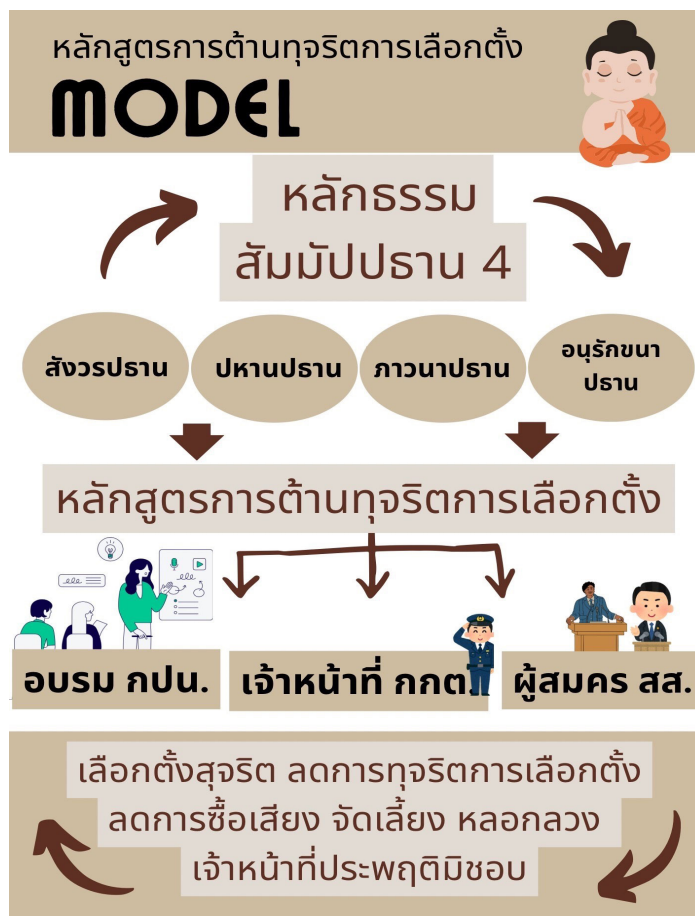
7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาตาม วัตถุประสงค์ทั้ง 3 ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้องค์ ความรู้เพื่อการบูรณาการหลักสัมมนาเพื่อ พัฒนาการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ 1) การพัฒนาการป้องกันการ ทุจริตการเลือกตั้งตามหลักสัมมนา 4 มี เนื้อหากว้างขวางครอบคลุมหลักพุทธธรรม ทั้งหมด ผู้ศึกษาและปฏิบัติควรมีหลักในการนำหลัก สัมมนา 4 ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดย สามารถพิจารณาตามหน้าที่ของมนุษย์เพราะการ ทำกิจทุกอย่างให้มีความสำเร็จและเกิดประโยชน์ นั้นต้องมีความพร้อมทางร่างกาย และความพร้อม ทางจิตใจ เพราะร่างกาย และจิตใจเป็นτώอาศัยซึ่ง กันและกัน ทำงานร่วมกันควบคู่กันไป เมื่อจิตใจ สงบ กายก็มีความพร้อม และควรนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต คือ มรรค 8 เป็นต้น ความสมบูรณ์ความดีงาม และความสำเร็จก็จะส่ง ผลขึ้น 2) ผู้ปฏิบัติสัมมนา 4 ควรปฏิบัติอย่าง จริงจัง และความตั้งใจ เพื่อจะทำให้เกิดผลสำเร็จ จากการปฏิบัติจริงเป็นแนวทางสร้างความสุจริตให้ เกิดขึ้นต่อการเลือกตั้ง เพื่อพัฒนาการป้องกันการ ทุจริตให้ลดน้อยลง เพื่อสร้างสังคมที่ดี ที่เป็นสังคม แห่งความสุจริตและสร้างความสุขแก่ประชาชน เพราะผู้ที่ปฏิบัติสามารถรู้ได้เฉพาะตนเอง และ เมื่อรู้ผลแล้วย่อมส่งผลเป็นอานิสงส์ และจะได้นำ ผลนั้นมาปรับประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อตนเอง และ ผู้อื่น ตามโอกาส ตามเวลา และสถานะ เป็นต้น 3) ผู้ศึกษาและปฏิบัติควรรู้กับสมาธิในพระพุทธ ศาสนา ควรนำผลหรือแนวทางใช้ในชีวิตประจำวัน

เพราะทุกชีวิตต้องมีการดำรงชีวิตหรือความเป็นอยู่ในแต่ละวัน ในส่วนของบรรพชิตคือ การนำมาใช้โดยตรง เพราะเป็นหน้าที่ของบรรพชิต ส่วนคฤหัสถ์คือ สามารถปรับใช้ในการกิจทุกด้านและตามหน้าที่ของตน 4) การสร้างการรับรู้ถึงโทษของการทุจริต การกระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเสียง การให้ การจัดเลี้ยง การหลอกลวง และการที่เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งในอำนาจหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย การสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้สมัครในการที่จะเข้าลงแข่งขันอย่างเท่าเทียม สมานฉันท์ ไม่กลั่นแกล้งโดยการนำหลัก

สัมมปปธาน 4 มาบูรณาการ 5) การกำหนดหลักสูตรด้านการทุจริตการเลือกตั้ง ด้วยสัมมปปธาน 4 เพื่อการเลือกตั้งที่สุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยการกำหนดไว้ในระเบียบ กกต. ว่าผู้สมัครจะลงสมัครได้ จะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรสัมมปปธาน 4 เพื่อการด้านการทุจริต อีกทั้งยังกำหนดไว้ในหลักสูตรการอบรม กปน. เจ้าหน้าที่ กกต. ทุกระดับ รวมทั้งการบรรจุไว้ในรายวิชาของสถาบันวิทยาการเมืองและการเลือกตั้งของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2561). พระพุทธศาสนากับการเมืองในสังคมไทย. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(1), 195-207.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2563). หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2543). ทฤษฎีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมใช้กับสังคมไทยได้หรือไม่?. ใน ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (บรรณาธิการ), *ลูกขึ้นสู่: เศรษฐศาสตร์การเมือง*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2558). *ดุลอำนาจในการเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Ashforth, B. E., & Anand, V. (2003). The normalization of corruption in organizations. *Research in Organizational Behavior*, 25(-), 1-52.
- Kenaphoom, S. (2014B). Establish the Research Conceptual Framework in Public Administration by the Rational Conceptual thinking. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 16(1), 1-19.

